

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی

برنامه درسی رشته

وهابیت شناسی

Logic Of Wahhabism

مقطع دکتری تخصصی

گروه علوم حوزوی

پیشنهادی دانشگاه غیردولتی - غیرانتفاعی ادیان و مذاهب

بیت

نام رشته: وهابیت شناسی

عنوان گرایش: -

گروه: علوم حوزوی

دوره تحصیلی: دکتری تخصصی

کار گروه تخصصی: فلسفه و حکمت متعالیه

نوع مصوبه: بازنگری

پیشنهادی: دانشگاه غیر انتفاعی - غیر دولتی ادیان و مذاهب تاریخ تصویب: ۱۴۰۰/۰۶/۰۲

برنامه درسی بازنگری شده دوره دکتری تخصصی رشته وهابیت شناسی، در جلسه شماره ۱۵ تاریخ ۱۴۰۰/۰۶/۰۲ گروه علوم حوزوی به شرح زیر تصویب شد:

ماده یک- این برنامه درسی برای دانشجویانی که پس از تصویب این برنامه درسی در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه حوزوی پذیرفته می شوند، قابل اجرا است.

ماده دو - این برنامه درسی، جایگزین برنامه درسی رشته وهابیت شناسی مصوب جلسه ۸۵۹ تاریخ ۱۳۹۳/۱۲/۱۶ شورای عالی برنامه ریزی می شود.

ماده سه - این برنامه درسی در سه فصل: مشخصات کلی، جدول های واحدهای درسی و سرفصل دروس تنظیم شده است و برای اجرا در دانشگاهها و موسسات آموزش عالی مرتبط با گروه علوم حوزوی پس از اخذ مجوز پذیرش دانشجو از شورای گسترش و برنامه ریزی آموزش عالی و سایر ضوابط و مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ابلاغ می شود.

ماده چهار - این برنامه درسی از شروع سال تحصیلی ۱۴۰۱-۱۴۰۰ به مدت ۵ سال قابل اجرا است و پس از آن، در صورت تشخیص کارگروه تخصصی مربوطه، نیاز به بازنگری دارد.

دکتر محمد رضا آهنچیان
دبیر کمیسیون برنامه ریزی آموزشی

جمهوری اسلامی ایران
وزارت علوم، تحقیقات و فناوری
شورای عالی گسترش و برنامه‌ریزی آموزش عالی

دانشگاه اویان و مذاهب

برنامه درسی رشته

وهابیت شناسی

KNOWLEDGE OF WAHHABISM

مقطع دکتری

لهجه‌کنندگان:

عضو هیات علمی دانشگاه	دانشگاه شهید بهشتی	دکتر	محمد امیر باقری
عضو هیات علمی دانشگاه	دانشگاه علامه طباطبائی	دکتر	محمد باقر محمدی
عضو هیات علمی دانشگاه	دانشگاه علامه طباطبائی	دکتر	مصطفی سلطانزاده

● طرح بازنگری ●

جدول تغییرات

ردیف	نوع درس	در برنامه قبلی	در برنامه بازنگری شده
۱.		عقائد امامیه / ۲	- حذف
۲.	جبرانی	تاریخ فرق تشیع / ۲	تاریخ مذاهب کلامی شیعه
۳.	جبرانی	تاریخ فرق تسنن / ۲	تاریخ مذاهب کلامی سنی
۴.	جبرانی	روش تحقیق	روش تحقیق پیشرفته
۵.	پایه	-	منبع شناسی سلفی پژوهی
۶.		تاریخ مذاهب فقهی /	حذف
۷.	اختیاری	کلام جدید /	نقد دین شناسی سلفی گری
۸.	اختیاری	سلفیه و تصوف /	جریان های رقیب سلفیه (تصوف ، اشاعره ، ماتریدیه)
۹.	اختیاری	-	آینده سلفی گری

فصل اول
مشخصات کلی برنامه درسی

الف) مقدمه

دوره دکتری وهابیت شناسی یکی از دوره های آموزشی در سطح تحصیلات تکمیلی و در حوزه علوم انسانی است. تربیت نیروی انسانی آشنا با مذاهب و جریان های فکری جهان اسلام و اندیشه های کلامی اندیشمندان جهان اسلام و توانایی آنها در تحلیل هر چه بهتر اندیشه های کلامی و وحدت طلبانه و بررسی نقاط اشتراک و اختلاف فرق با یکدیگر بر اساس متون اصلی جریان های اسلامی و دانستن روش های فکری آنها و بررسی مستقیم از منابع اصلی و تحلیل و نیز آشنایی و مقابله با ترفندهای دشمنان اسلام و تندروی های فرقه ای.

ب) مشخصات کلی، تعریف و اهداف

تربیت نیروی انسانی آشنا با مذاهب و جریان های فکری جهان اسلام و اندیشه های کلامی اندیشمندان جهان اسلام و توانایی آنها در تحلیل هر چه بهتر اندیشه های کلامی و وحدت طلبانه و بررسی نقاط اشتراک و اختلاف فرق با یکدیگر بر اساس متون اصلی جریان های اسلامی و دانستن روش های فکری آنها و بررسی مستقیم از منابع اصلی و تحلیل و نیز آشنایی و مقابله با ترفندهای دشمنان اسلام و تندروی های فرقه ای.

دوره دکتری وهابیت شناسی یکی از دوره های آموزشی در سطح تحصیلات تکمیلی و در حوزه علوم انسانی است. محورها و حوزه مطالعاتی رشته عبارتند از:

- روش ها و عقاید و اندیشه های فرق و مذاهب فقهی و کلامی
- اندیشه های کلامی و وحدت طلبانه اندیشمندان مسلمان
- جریان های فکری معاصر

اهداف و سیاست های هم که برای این رشته در نظر گرفته شده عبارتند از:

۱. تربیت و تأمین نیروی انسانی لازم و متخصص برای تدریس و مشاوره در مراکز علمی و نهادهای اجرایی و کمک به نیروهای امنیتی کشور
۲. تربیت و تأمین پژوهشگر و محقق در زمینه مسائل و موضوعات مربوط به تقریب مذاهب و وحدت اسلامی
۳. تربیت نیروی متخصص جهت شناساندن فرق و گرایش های مختلف فرق و ظرفیت های تقریبی آنها
۴. دفاع از هویت عقلانی اسلام و ترویج فرهنگ مدارا و رواداری
۵. فراهم ساختن امکانات علمی و تحقیقاتی برای طراحی و اجرای پروژه های پژوهشی در زمینه های مختلف فرقه شناسی و مسایل مربوط وحدت اسلامی و تقریب مذاهب
۶. آشنایی دانشجویان با جریان های فکری و کلامی و جریان های تقریبی و ضد تقریبی

اهداف باز نگری :

۱- رفع نقص های موجود رشته که در اجرا ظاهر گشته است .

۲- انطباق بیشتر رشته با توجه به تحولات پیش آمده فکری در جهان اسلام

پ) ضرورت و اهمیت

ضرورت تعامل درست هر نحله مذهبی با سایر نحله ها شناخت درست و محققانه آنها است شناخت مواضع اتفاق و اختلاف سبب تعامل فکری و اجتماعی - سیاسی متوازن با پیروان آن مذهب است

به گزارش اسناد تاریخی از آغاز پیدایش فرقه ها و نحله های مختلف مذهبی در میان مسلمانان شاهد مناظره و جدال های فکری بین آنان بوده ایم . مانند مناظره امام رضا (ع) با صاحبان ادیان و مذاهب عصر او (ع) . و.... این مناظرات هر زمان منطقی و درست پیش رفت سبب روشن شدن حقیقی برای مخاطبان و تقریب و تعامل اجتماعی مثبت گردید و به عکس.

اجرای هر برنامه سبب نمودار شدن نقاط ضعف و قوت آن میشود از سوی دیگر تحولات زمانه و تحولات اندیشه ها و پیدایش اندیشه های و نحله های جدید فکری ضرورت باز نگری را دو چندان میکند.

ت) تعداد و نوع واحدهای درسی

جدول (۱) - توزیع واحدها

تعداد واحد	نوع دروس
۶	دروس جبرانی
۱۸	دروس تخصصی
۱۸	رساله
۳۶	جمع

ث) مهارت، توانمندی و شایستگی دانش‌آموختگان

مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های ویژه	دروس مرتبط
مهارت مناظره سازنده با صاحبان اندیشه مذاهب مختلف	خداشناسی تطبیقی و نبوت و امامت تطبیقی و...
رایزن فرهنگی در کشورهای مسلمان	جریان‌شناسی سلفی‌گری معاصر
مهارت جریان‌سازی تقریب در بین مذاهب اسلامی	جریان‌شناسی تقریب
مهارت‌ها، شایستگی‌ها و توانمندی‌های عمومی	دروس مرتبط
مهارت تولید مقاله‌های علمی در حوزه وهابیت‌شناسی	همه درسها

ج) شرایط و ضوابط ورود به دوره

(مشخص نمایید که دانش‌آموختگان چه رشته‌هایی در مقطع قبلی و با چه شرایطی می‌توانند وارد این رشته تحصیلی شوند.)

دکتری وهابیت‌شناسی در راستای برنامه کارشناسی ارشد فرق و مذاهب اسلامی دانشگاه ادیان است اما رشته‌های زیر هم می‌توانند در این رشته وارد شوند:

الهیات فلسفه و کلام ۲- فلسفه و کلام اسلامی ۳- کلام اسلامی ۴- کلام امامیه ۵- شیعه‌شناسی با گرایش کلام ۶- فرق و مذاهب سایر دانشگاهها، ۷- سایر رشته‌های مرتبط

فصل دوم

جدول عناوین و مشخصات دروس

جدول (۲) - عنوان و مشخصات کلی دروس جبرانی

ردیف	عنوان درس	تعداد واحد	نوع واحد			تعداد ساعات		پیش نیاز / هم نیاز
			نظری	عملی	نظری - عملی	نظری	عملی	
۱.	تاریخ مذاهب کلامی شیعه	۲	*			۳۲		
۲.	تاریخ مذاهب کلامی اهل سنت	۲	*			۳۲		
۳.	تاریخ تصوف	۲	*			۳۲		
۴.	روش تحقیق	۲	*			۳۲		
۵.	جریان شناسی تقریب	۲	*			۳۲		
۶.	تاریخ تفکر اصحاب حدیث	۲	*			۳۲		
۷.	منبع شناسی سلفی پژوهی	۲	*			۳۲		
۸.	تاریخ سلفی گری و وهابیت	۲	*			۳۲		
۹.	نقد دین شناسی سلفی گری	۲	*			۳۲		
۱۰.	سلفیه و تقریب	۲	*			۳۲		
۱۱.	آینده سلفی گری	۲	*			۳۲		

جدول (۳) - عنوان و مشخصات کلی دروس تخصصی

پیش نیاز / هم نیاز	تعداد ساعات		نوع واحد			تعداد واحد	عنوان درس	ردیف
	عملی	نظری	نظری - عملی	عملی	نظری			
		۳۲			*	۲	جریان‌شناسی سلفی‌گری معاصر	۱.
		۳۲			*	۲	نقد مبانی عام سلفی‌گری	۲.
		۳۲			*	۲	نقد مبانی حدیثی و رجالی وهابیت	۳.
		۳۲			*	۲	نقد عقاید خاص وهابیت (شبهه‌شناسی)	۴.
		۳۲			*	۲	نقد مبانی اصول فقه وهابیت	۵.
		۳۲			*	۲	نقد مبانی سلفیه جهادی	۶.
		۳۲			*	۲	رابطه سلفیه با تصوف، اشاعره و ماتریدیه	۷.
		۳۲			*	۲	شیوه‌های تبلیغی وهابیت	۸.
		۳۲			*	۲	روش مناظره با وهابیت	۹.

فصل سوم

ویژگی‌های دروس

عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب کلامی شیعه		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد	History of Shiite theological religions	
نظری ■	جبرانی ■	دروس پیش‌نیاز:
		دروس هم‌نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و تحلیل علل و عوامل پیدایش گرایش‌ها و مکاتب کلامی شیعه و هم‌چنین شناخت تفصیلی تاریخ و عقاید کیسانیه، اسماعیلیه، زیدیه، غلات، نصیریه، علویان ترکیه، اهل حق و شیخیه و جریانات کلامی معاصر

اهداف ویژه:

تاریخ پیدایش تشیع / مشترکات و افتراقات مذاهب کلامی شیعه

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. پیدایش تشیع و نقد نظریات مختلف
۲. عبدالله بن سبا و نقد دیدگاه وهابیت در این زمینه
۳. کیسانیه، تاریخ و عقائد
۴. زید بن علی و پیدایش زیدیه و بررسی عقائد آن
۵. فرق زیدیه و رابطه آنان با معتزله
۶. اسماعیلیه و خطابه
۷. قرامطه و فاطمیان
۸. نزاریان و طیبیان
۹. عقائد اسماعیلیه و نقد آن
۱۰. غلات دوران ائمه و رفتار ائمه با آنان
۱۱. آراء و افکار اهل حق، نصیریه، علویان ترکیه
۱۲. جریانات کلامی معاصر: نو اخباریون، تفکیک، و..

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. نشأة التشیع، محمدباقر صدر.
۲. الکیسانیه فی التاریخ و الادب، وداد قاضی.
۳. نهضت مختار ثقفی، محمود افتخاری.
۴. تاریخ و عقائد اسماعیلیه، فرهاد دفتری.
۵. بحوث فی الملل و النحل، جعفر سبحانی.

عنوان درس به فارسی: تاریخ مذاهب کلامی اهل سنت	
نوع درس و واحد	History of Sunni theological religions
عنوان درس به انگلیسی:	
دروس پیش نیاز:	
دروس هم نیاز:	
تعداد واحد:	۲
تعداد ساعت:	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و تحلیل علل و عوامل پیدایش گرایش‌ها و مکاتب کلامی در اهل سنت،

اهداف ویژه:

شناخت تفصیلی تاریخ و عقاید اصحاب حدیث، اشاعره، ماتریدیه، معتزله و برخی از فرقه‌های دیگر اهل سنت (قادیانیه، خوارج، مرجئه، قدریه، و...).

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱ - بررسی تاریخ و عقاید فرقه‌های نخستین (خوارج، مرجئه، قدریه، جهمیه)	۶ - ماتریدیان و عقاید آنها
۲ - معتزله، تاریخ پیدایش و عقاید	۷ - بریلویه در شبه قاره هند
۳ - اشاعره، تاریخ پیدایش و عقاید	۸ - قادیانیه و احمدیه
۴ - اهل حدیث تاریخ پیدایش و عقاید	۹ - تفکرات کلامی معاصر اهل سنت (نو اعتزالی و..)
۵ - اشاعره در جهان معاصر	

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الملل والنحل، شهرستانی.
۲. الفرق بین الفرق، عبدالقاهر بغدادی.
۳. تاریخ المذاهب الاسلامیه، محمد ابوزهره.
۴. مذاهب الاسلامیین، عبدالرحمن بدوی.
۵. نشأة الفكر الفلسفی فی الاسلام، سامی النشار.

تاریخ تصوف		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	History of Sufism	عنوان درس به انگلیسی:
■ نظری ■ جبرانی		دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و تحلیل خاستگاه‌های تصوف و عرفان در اسلام و جهان اهل سنت

اهداف ویژه:

شناخت علل و چگونگی پیدایش تصوف در جهان اسلام و سیر تطورات فکری تا قرن حاضر و آشنایی با ظرفیت در جهان اهل سنت در مواجهه با وهابیت

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- ۱ - پیدایش تصوف اسلامی
- ۲ - تطور تصوف در قرون مختلف
- ۳ - زمینه‌های انحطاط عرفان و تصوف در ایران در قرن نهم و دهم
- ۴ - پراکندگی جغرافیایی فرق تصوف اسلامی در جهان معاصر
- ۵ - فرقه قادریه و گسترش آن در مصر، مراکش، هند، پاکستان، ترکیه و ایران
- ۶ - نقشبندیه و گسترش آن در هند، چین، ترکیه، عراق و ایران
- ۷ - سهروردیه و گسترش آن در افغانستان، پاکستان و هند
- ۸ - بکتاشیه و گسترش آن در یوگسلاوی، ترکیه، سوریه و آلبانی
- ۹ - چشتیه در هند، افغانستان و ایران
- ۱۰ - نعمت اللهیه؛ مولویه، نوربخشیه، خاکساریه، ذهبیه، ملامتیه در ایران و جهان
- ۱۱ - تیجانیه، رفاعیه، خلوتیه، شاذلیه در شمال آفریقا

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. التصوف الاسلامی، تاریخ، عقاید، طرق، سلیمان سلیم علم‌الدین.
۲. التصوف الاسلامی فی الادب والاخلاق، زکی مبارک.
۳. الفرق الصوفیة فی الاسلام، اسپنسر ترمنجهام، عبدالقادر بحراری.
۴. تصوف در مصر، مهدی فرمانیان
۵. جلوه های معنویت در جهان اسلام، سید حسین نصر

روش تحقیق		عنوان درس به فارسی:
Research Methodology		عنوان درس به انگلیسی:
نوع درس و واحد		دروس پیش نیاز:
■ جبرانی ■ نظری - عملی		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد:
		تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه ■ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی تخصصی با روش های کاربردی شناخت حقیقت در مطالعات وهابیت شناسی

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱. تعریف تحقیق، روش تحقیق و اهمیت آن
۲. موضوع در تحقیق وهابیت شناسی
۳. انتخاب موضوع
۴. بیان مسأله
۵. تدوین فرضیه
۶. تنظیم طرح تحقیق
۷. روش های مختلف تحقیق با تکیه بر روش تحقیق در موضوع وهابیت شناسی
۸. روش گردآوری اطلاعات با تکیه بر روش تحقیق در موضوع وهابیت شناسی
۹. روش های ارائه نتیجه تحقیق
۱۰. نکات اصلی و مهم آداب نگارش (چارچوب تحقیق - ارجاعات - اصول نگارشی و دستوری)
۱۱. شناسایی منابع
۱۲. جمع بندی و نتیجه گیری
۱۳. معرفی چند نمونه از هر یک از انواع منابع و ارزیابی اجمالی آنها

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. روش تحقیق و مأخذ شناسی، رنجبر
۲. آیین پژوهش و مرجع شناسی، احمد گیوی

۳. چگونه پژوهش کنیم؟ نیک مور
۴. شیوه نوشتن مقالات تحقیقی، استاپلتون
۵. راهنمای آماده ساختن کتاب، ادیب سلطانی

عنوان درس به فارسی: جریان شناسی تقریب	
عنوان درس به انگلیسی: Approximation flowology	نوع درس و واحد
دروس پیش نیاز:	■ جبرانی ■ نظری
دروس هم نیاز:	
تعداد واحد: ۲	
تعداد ساعت: ۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی تفصیلی و نظام مند جریان های گوناگون تقریب و وحدت اسلامی.

اهداف ویژه:

تاکید بر تقریب مذاهب اسلامی و هم افزایی مسلمین در مواجهه با وهابیت

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱	تقریب در فقه	۶	امامان شیعه و وحدت اسلامی
۲	تقریب، به عنوان مصلحت	۷	بزرگان تقریب در ادوار گذشته و حال
۳	وحدت، به عنوان مبنای فکری	۸	ائمه چهار گانه اهل سنت و تقریب
۴	تقریب، استراتژی راهبردی	۹	بررسی دیدگاه وهابیت در نفی تقریب
۵	گرایشات روشنفکری و تقریب		

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. رساله الاسلام، دارالتقریب.
۲. رساله تقریب، مجمع تقریب.
۳. ندای وحدت، واعظزاده خراسانی.
۴. تقریب مذاهب از نظر تا عمل، محمد آصف محسنی.
۵. تأملی بر مسئله وحدت اسلامی از دیرباز تا دیروز.

تاریخ تفکر اصحاب حدیث		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	History of the Companions of Hadith	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■ جبرانی ■		دروس پیش‌نیاز:
		دروس هم‌نیاز:
	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی تحلیلی و انتقادی از تاریخ تفکر اصحاب حدیث

اهداف ویژه:

شناخت دقیق شکل‌گیری، تطور، فراز و فرود، عقائد، چهره‌ها و گرایش‌های اصحاب حدیث همراه با اختلافات و اشتراکات آنها و مقایسه آن با امامیه.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. اصحاب اثر و اصحاب رای
۲. عثمانیه و تاثیر آن بر اصحاب حدیث و سلفی‌گری
۳. نقش احمد بن حنبل در اعتقادات اصحاب حدیث
۴. بزرگان اصحاب حدیث
۵. سیر تطور حنابله افراطی بغداد (بربهراری، تفکر حشویه و نسبت آن با اصحاب حدیث)
۶. مبانی تفکر اصحاب حدیث: ظاهر گرائی و ...
۸. نقد تفکر اصحاب حدیث
۹. گرایش‌های فکری اصحاب حدیث بعد از احمد بن حنبل
۱۰. اختلافات اصحاب حدیث بعد از ظهور ابن تیمیه
۱۱. اصحاب حدیث بعد از ابن تیمیه
۱۲. اصحاب حدیث در عصر حاضر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

1. نشاه الفكر الفلسفی فی الاسلام، سامی نشار.
2. اصحاب حدیث، احمد پاکتچی.
3. الممل و النحل، شهرستانی.
4. مقالات الاسلامیین، ابوالحسن اشعری.
5. شرح مواقف، جرجانی وایجی.

منبع شناسی سلفی پژوهی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Salafi's bibliography	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■ جبرانی ■		دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
	۲	تعداد واحد:
	۳۲	تعداد ساعت:

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

آشنایی با متون محوری سلفیون وهابیت

اهداف ویژه:

شناخت منابع مورد استناد وهابیون از جمله آثار بزرگان اهل حدیث، حنابله بغداد، ابن تیمیه، ابن قیم، محمد بن عبدالوهاب و وهابیون و آشنایی به متون انتقادی سلفیت وهابی

پ) مباحث یا سرفصل‌ها: ۱

۱. منابع قرن دوم تا چهارم ائمه حدیث
۲. اعتقادنامه احمد بن حنبل
۳. اعتقادنامه های مکتوب حنابله همچون کتاب السنه یا شرح السنه
۴. ابن تیمیه و آثار مکتوب
۵. آثار شاگردان ابن تیمیه با تاکید بر ابن قیم
۶. آثار محمد بن عبدالوهاب، همچون کتاب التوحید و کشف السبها و القواعد الاربعه
۷. شرح های سلفیون معاصر بر آثار ابن تیمیه و محمد بن عبدالوهاب
۸. بررسی آثار انتقادی ابن تیمیه
۹. بررسی آثار سلفیون غیر وهابی بر آثار محمد بن عبدالوهاب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

۱. طبقات الحنابلة ، ابن ابی یعلی
۲. ذیل طبقات الحنابلة ، ابن رجب
۳. عقائد السلف ، علی سامی النشار
۴. الدرۃ المضيئة فی الرد علی ابن تیمیه ، تقی الدین علی بن عبدالکافی سبکی
۵. نظرة فی کتاب منهاج السنۃ النبویة (منتخب سه جلد کتاب الغدیر علامه امینی

تاریخ سلفی گری و وهابیت		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		History of Salafism and Wahhabism
نظری	جبرانی	عنوان درس به انگلیسی:
		دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

شناخت تحلیلی انتقادی با سلفی گری و وهابیت

اهداف ویژه:

بررسی تحلیلی - انتقادی تاریخ ظهور و تطورات سلفیه و وهابیت بررسی جنایات وهابیت

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. تاسیس مکتب سلفیه و بررسی موسسان آن
۲. فراز و فرود ابن تیمیه در دمشق
۳. علل افول سلفی گری در تاریخ
۴. تاسیس سلفی گری وهابی به وسیله محمد بن عبدالوهاب
۵. بررسی دوره های سه گانه آل سعود و اتحاد آن با محمد بن عبدالوهاب و خاندان او
۶. جنایات وهابیت در نجد و حجاز و عراق (اخوان التوحید)
۷. نسبت تثبیت وهابیت با هم پیمانی با انگلستان آمریکا
۸. جنایات آل سعود در جهان اسلام
۹. جریانات درونی وهابیت
۱۰. شخصیت‌های تأثیرگذار معاصر وهابیت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. ابن تیمیه حیات و عقائده، صائب عبدالحمید
۲. دراسات فی منهاج السنه، سید علی حسینی میلانی
۳. تاریخ النجد، ابن غنام
۴. المجد فی تاریخ النجد، ابن بشر
۵. کشف الارتیاب، سید محسن امین

نقد دین شناسی سلفی گری		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Critique of Salafi Theology	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■	جبرانی ■	دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و نقد برخی از مباحث اساسی دین شناسی وهابیت

اهداف ویژه:

بررسی انتقادی ایمان گرایی عقل ستیزانه، نسبی گرایی معرفتی، حس گرایی افراطی وهابیت و کاستی های آنان در پاسخ گویی به مباحث جدید کلام کلام و دین شناسی.

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- چستی دین
- اهداف، قلمرو و کارکردهای دین،
- جامعیت و جاودانگی دین،
- رابطه دین با علم (علم دینی)
- رابطه دین با عقل
- کاستی های دین شناسی وهابیت در پاسخ گویی به مباحث جدید کلامی
- رابطه با دین با فلسفه و عرفان
- شور و کاستی ها،
- معنای زندگی،
- تکلیف و نظام اخلاقی جهان،
- مسائل جدید کلامی

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. تاریخچه دین شناسی تطبیقی، آریک شارپ
۲. منهج ابن تیمیه المعرفی، الدعجانی
۳. عقل و وحی از نظر متفکران اسلامی، جوادی
۴. بیان تلیسه الجهمیه فی تاسیس بدعهم الکلامیه، ابن تیمیه
۵. رویکردشناسی فلسفی و معرفتی جریان سلفی گری، سید نژاد

سلفیه و تقریب		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگلیسی: Salafism and approximation
■ نظری	■ جبرانی	دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی تفصیلی دیدگاه گرایش‌های مختلف سلفی در باب تقریب بین المذاهب و نوع تعامل آنان با دیگر فرق و تحلیل مسئله تکفیر نزد آنان

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱ - دیدگاه وهابیت در باب تقریب و نقد آن	۷ - سلفیه شمال آفریقا و مسئله تقریب
۲ - تکفیر و نقش آن در مسئله تقریب	۸ - دیدگاه رشید رضا در باب تقریب مذاهب
۳ - سلفیه زیدیه و رویکرد آنان به تقریب	۹ - سید قطب و آراء وی در باب تقریب
۴ - دیدگاه شوکانی در باب تکفیر مسلمین	۱۰ - سلفیه جهادی و تقریب
۵ - سلفیه دیوبندیه و علت افراط گرائی آن نسبت به شیعه	۱۱ - سلفیان، اشاعره و ماتریدیه
۶ - تکفیر در نگاه دیوبندیه	۱۲ - القاعده و تکفیر و تقریب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد

آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. برائة الأشعریین من المخالفین، ابو حامد بن مزروق.
۲. جهود علماء الحنفیه فی ابطال عقاید القیوریه، شمس سلفی.
۳. مساله التقرب بین الشیعه و السنه، ناصر قفاری
۴. سلفیه و تقریب، مهدی فرمانیان
۵. مکانه الصحابه فی الاسلام، ربیع المدخلی

عنوان درس به فارسی: آینده سلفی گری			
عنوان درس به انگلیسی: The future of selfie		نوع درس و واحد	
دروس پیش نیاز:		■ جبرانی ■ نظری	
دروس هم نیاز:			
تعداد واحد: ۲			
تعداد ساعت: ۳۲			

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی آینده سلفی ها به خصوص وهابیت و سناریوهای ممکن ، محتمل و مطلوب

اهداف ویژه:

ارائه تصویر آینده سلفی گری با استفاده از رویکرد برنامه ریزی سناریو

پ) مباحث یا سرفصل ها:

- ماهیت و ضرورت آینده پژوهی
- آینده های ممکن و محتمل مطلوب
- آینده سلفی های اصلاحی
- آینده سلفی های تکفیری
- آینده سلفی درباری
- آینده سلفی های شبه قاره
- سناریوی سازی بر محور آینده های محتمل و ممکن و مطلوب

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... درصد
- آزمون پایان نیم سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مبانی آینده پژوهی ، وندل بل
۲. مبانی آینده پژوهی ، محسن رستمی ،
۳. نگاهی به روش های آینده پژوهی، مرضیه فخرایی
۴. شکل گیری، اهداف و استراتژی اخوان المسلمین، دانش پژوهان
۵. سلفیه و امواج بیداری اسلامی، ربیعی فر.

عنوان درس به فارسی: جریان شناسی سلفی گری معاصر	
نوع درس و واحد	The stream of contemporary Salafism
عنوان درس به انگلیسی:	
دروس پیش نیاز:	
دروس هم نیاز:	
تعداد واحد:	۲
تعداد ساعت:	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در ۲ صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

شناخت تحلیلی انتقادی با جریانات سلفی معاصر در جهان اسلام

اهداف ویژه:

بررسی و تحلیل گرایش‌ها و احزاب مختلف سلفی در آسیا و آفریقا در عصر حاضر بالاخص در شبه‌قاره هند و شمال آفریقا

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱ - جریان‌های فکری - سیاسی سلفیه در عصر حاضر	۴ - سلفیه جهادی و تکفیری: القاعده / داعش
۲ - سلفیه وهابی تکفیری	۵ - سلفیه در شبه‌قاره هند: دیوبندیه / جمعیت علما اسلام / سپاه صحابه و لشکر جهنگوی
۳ - سلفیه زیدی اعتدالی (ابن الامیر و شوکانی)	۶ - احزاب سلفی در کشورهای عربی
۱ - رشید رضا و نقش آن در گسترش سلفیه	۷ - گرایش‌های سلفیه در دیگر کشورهای اسلامی
۲ - سلفیه در مصر (اخوان المسلمین / نقش سید قطب)	۸ - سلفی گری معاصر در عربستان: درباری، سروری، نوسلفی و..
۳ - احزاب سلفی شمال آفریقا: حزب التحریر و انصار السنه المحمديه	

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. الامام محمد بن عبدالوهاب و دعوتہ السلفیہ، محمد بن عبداللہ سکا کر.
۲. انتصار المنہج السلفی، عبدالحلیم الجندی.
۳. دعاوی المناویین لدعوۃ الشیخ محمد بن عبدالوهاب، عبدالعزیز بن محمد.
۴. جریان شناسی سلفی گری معاصر؛ مهدی فرمانیان با همکاری دیگران
۵. کتب حذر منها العلماء، آل سلمان.

نقد مبانی عام سلفی گری		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Critique of the general principles of Salafism	عنوان درس به انگلیسی:
تخصصی ■	نظری ■	دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی انتقادی مبانی سلفی گری که بر محور آن مبانی، مسائل متعدد مطرح است

اهداف ویژه:

بررسی تحلیلی مبانی معرفت شناسی، هستی شناسی (خدا، انسان و جهان)، فرجام شناسی سلفیه با محوریت آراء ابن تیمیه و نقد امامیه به آنها

(پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱ - ابزار معرفت در سلفی گری	۷ حجیت خبر واحد در اعتقادات
۲ محوریت حس و نقل در معرفت	۸ خداشناسی (صفات خبری و..)
۳ نقد عقل به مثابه منبع	۹ جهان شناسی
۴ نقد معرفت شهودی	۱۰ انسان شناسی
۵ تقدم نقل بر عقل	۱۱ فرجام شناسی
۶ حجیت ظاهر کتاب و نفی تأویل متشابه و مجاز	

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت های کلاسی در طول نیم سال ... درصد
آزمون پایان نیم سال ... درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. عقائد ائمه السلف، زمرلی.

۲. قواعد المنهج السلفی فی الفكر الاسلامی ؛ حلمی

۳. منهج ابن تیمیه المعرفی، الدعجانی

۴. مبانی فکری سلفیه، فرمانیان

۵. بنیاد تفکر سلفی ، پورامینی

عنوان درس به فارسی: نقد مبانی حدیثی و رجالی وهابیت	
نوع درس و واحد	Critique of the hadithic and religious principles of Wahhabism
تخصصی ■ نظری ■	عنوان درس به انگلیسی:
	دروس پیش‌نیاز:
	دروس هم‌نیاز:
	تعداد واحد: ۲
	تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و تحلیل و نقد مبانی حدیثی و رجالی مورد پذیرش وهابیت

اهداف ویژه:

(پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱ - نقش مذهب در جرح راوی	۶ - حدیث موضوع و علائم وضع
۲ - راه‌های تصحیح و تضعیف احادیث	۷ - تعنت و تساهل رجالیون
۳ - الفاظ جرح و تعدیل و مراتب آنها	۸ - اشکالات متنی و سندی در صحیحین
۴ - شرائط حدیث صحیح و حسن و اقسام آن	۹ - شناخت انواع حدیث
۵ - حجیت حدیث ضعیف در مناقب و فضائل اعمال	۱۰ - مهم ترین آثار رجالی و حدیثی وهابیت

(ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

(ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال	... درصد
آزمون پایان نیم‌سال	... درصد

(ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

(چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مقدمه ابن الصلاح فی علوم الحدیث، ابن الصلاح
۲. تدریب الراوی بشرح تقریب الراوی، سیوطی
۳. الکفایة فی علم الروایة، الخطیب البغدادی
۴. الرفع و التکمیل فی الجرح و التعدیل، عبدالحی لکهنوی
۵. علوم الحدیث، صبحی صالح

نقد عقائد خاص وهابیت (شبهه‌شناسی)		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Critique of Wahhabi specific ideas (skepticism)	عنوان درس به انگلیسی:
تخصصی ■ نظری ■	تاریخ سلفی‌گری و جریان‌شناسی سلفی‌گری	دروس پیش‌نیاز:
		دروس هم‌نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و نقد عقائد خاص وهابیت در زمینه توسل، شفاعت، نذر برای اولیاء الهی، بناء بر قبور و زیارت قبور و امثال آن

اهداف ویژه:

نقد فهم و فهم وهابیت از عبادت

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱	توحید و شرک از نگاه وهابیت و نقد آن	۷	قسم به غیر خدا و شواهد مشروعیت آن
۲	ایمان و کفر از نگاه وهابیت و نقد آن	۸	نذر برای اولیاء الهی و تفسیر صحیح آن
۳	مفهوم عبادت و نقد تفسیر وهابیت از آن	۹	جواز نام‌گذاری فرزندان به عبدالحسین و امثال آن
۴	بررسی توسل، شفاعت و استغاثه به ارواح اولیاء الهی و مشروعیت آن	۱۰	تبرک به اشیاء صالحان و دلائل قرآنی آن
۵	بناء بر قبور دلائل موافقان و نقد ادله مخالفان	۱۱	بزرگداشت موالید و وفیات و نقد دیدگاه وهابیت
۶	سفر برای زیارت قبور و نقد عقائد وهابیت		

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. آیین وهابیت، جعفر سبحانی
۲. شناخت وهابیت، طبسی

۳. الاجوبه النجدیه، کاشف الغطاء
۴. الالهيات، جعفر سبحانی.
۵. کشف الارتیاب، سید محسن امین

عنوان درس به فارسی: نقد مبانی اصول فقه وهابیت	
عنوان درس به انگلیسی:	Critique of the principles of the principles of Wahhabism
نوع درس و واحد	
دروس پیش‌نیاز:	تخصصی ■ نظری ■
دروس هم‌نیاز:	نقد مبانی سلفی گری
تعداد واحد:	۲
تعداد ساعت:	۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی و نقد مبانی سلفیه در باب اصول فقه

اهداف ویژه:

بررسی مجموعه مباحث پیرامون تفسیر کتاب و سنت و فهم سلف با تکیه بر مباحث دانش اصول، زبان شناسی و هرمنوتیکی یا همان نظریه فهم متن ایشان از مجموعه گفته ها و دیدگاه هایشان انتزاع شود و از منظر کلام امامیه مورد نقد قرار گیرد.

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

- تاریخچه سیر تطور اعتبار فهم سلف

۱ ملاک فهم معتبر از دین (کتاب و سنت)	۸ عصر تقلید از مذاهب
۲ حجیت کتاب و ظواهر آن	۹ نفی تقلید از مذاهب اربعه
۳ حجیت سنت	۱۰ اجتهاد و تقلید در فروع و اصول
۴ نقد تقدم سنت بر کتاب	۱۱ منابع اجتهاد
۵ نقد حجیت خبر واحد در اعتقادات	۱۲ حجیت اجماع صحابه و نقد آن
۶ حجیت فهم سلف	۱۳ مصالح مرسله در نزد وهابیت
۷ سیر تطور فهم سلف در عصر صحابی، تابعی، اتباع و ائمه حدیث	۱۴ قیاس و ایرادات آنان به این مسئله
	۱۵ اصول عملیه نزد وهابیت
	۱۶ سد ذرایع نزد وهابیت

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱ منہج استنباط احکام النوازل الفقہیہ المعاصرہ، مسفرین علی القحطانی
- ۲ ارشاد الفحول، شوکانی
- ۳ مذکرہ اصول الفقہ، محمد امین شنیطی
- ۴ اعلام الموقعین، ابن قیم جوزی
- ۵ المستصفی فی علم الاصول، غزالی

نقد مبانی سلفیه جهادی		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Critique of the principles of jihadist Salafism	عنوان درس به انگلیسی:
تخصصی ■	نظری ■	دروس پیش‌نیاز:
		دروس هم‌نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی تحلیلی و نقد مبانی سلفیه جهادی

اهداف ویژه:

تاکید بر تکفیر مسلمانان و بررسی دلائل و مبانی آنان در خشونت و کشتار مسلمین و نقد علمی آنها

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱ - طاغوت	۶ - فقه الجهاد
۲ - جاهلیت	۷ - دموکراسی
۳ - هجرت	۸ - انتحار و استشهاد
۴ - حکم بغیر ما انزل الله	۹ - عدو قریب و عدم بعید
۵ - ولاء و براء	

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. معالم فی الطریق و کتب سلفیه جهادی
۲. نقد مبانی سلفیه جهادی، مهدی فرمانیان
۳. تکفیر المسلم، بهنساوی
۴. حقیقه غائبه، فرج عوده
۵. جهاد الدعوه، محمد غزالی

رابطه سلفیه با تصوف، اشاعره، ماتریدیه		عنوان درس به فارسی:
نوع درس و واحد	Salafi relationship with Sufism, Ash'arism and Matridia	عنوان درس به انگلیسی:
نظری ■	تخصصی ■	دروس پیش نیاز:
		دروس هم نیاز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار ■ کارگاه □ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی تحلیلی و تفصیلی اندیشه‌های وهابیت در باب جریان‌های رقیب اهل سنت همچون صوفیه، اشاعره، ماتریدیه، بریلویه و..

اهداف ویژه:

بررسی مواجهه‌های درونی جریان‌های اهل سنت با وهابیت

پ) مباحث یا سرفصل‌ها:

۱. - نقدهای ابن تیمیه به ابن عربی
۲. - دیدگاه‌های ابن قیم در باب تاویل صوفیان
۳. - عرفان عملی و نظری و وهابیت
۴. - نقد وهابیت به توجه تصوف به قبور اولیاء الهی و نقد نقد
۵. مواجهه صوفیه با وهابیت
۶. - اشتراکات تصوف و تشیع در مقابله با وهابیت
۷. نقد‌های متقابل وهابیت و اشاعره
۸. نقدهای متقابل وهابیت و ماتریدیه

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

- فعالیت‌های کلاسی در طول نیم‌سال ... درصد
- آزمون پایان نیم‌سال ... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

۱. مجموعه فتاوی، ابن تیمیه
۲. الدیوبندیه، طالب الرحمن
۳. موقف الصوفیه من الوهابیه، لقمان
۴. منهج السید محمد رشیدرضا فی العقیده، ورنیقه
۵. مجموعه التوحید، تحقیق رشید رضا

شيوه‌های تبليغي وهابيت		عنوان درس به فارسي:
نوع درس و واحد		عنوان درس به انگليسي: Wahhabism propaganda methods
تخصصي ■	نظري ■	دروس پيش‌نياز:
		دروس هم‌نياز:
		تعداد واحد: ۲
		تعداد ساعت: ۳۲

نوع آموزش تکميلي عملي (در صورت نياز): سفر علمي ■ آزمايشگاه □ سمينار □ کارگاه ■ موارد ديگر: .....

هدف کلي:

بررسی، تحليل و نقد شيوه‌های تبليغي وهابيت و راهکارهای مقابله با آن

اهداف ویژه:

پ) مباحث يا سرفصل‌ها:

۱ -- عرصه‌های علمي و فرهنگي	۷ - تاسيس مدرسه و دانشگاه
۲ - مراکز علمي و تحقيقاتي	۸ - کمک به جريان‌های همسو
۳ - رسانه‌های ارتباط جمعي (ماهواره ، شبکه های اجتماعي)	۹ - تشکيل همایش ها و کنفرانس ها
۴ - عرصه اجتماعي و سياسي	۱۰ - ايجاد حزب و تشکيلات منسجم در کشورها
۵ - تربيت مبلغ و مناظره کننده	۱۱ - استفاده از سازمان‌های بين المللي و منطقه ای
۶ - بورسيه افراد خوش استعداد	۱۲ - راهکارهای مقابله با آن

ت) راهبردهای تدریس و يادگيري متناسب با محتوا و هدف:

ث) راهبردهای ارزشيابي (پيشنهادي):

فعاليت‌های کلاسي در طول نيم‌سال	... درصد
آزمون پايان نيم‌سال	... درصد

ج) ملزومات، تجهيزات و امکانات مورد نياز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پيشنهادي:

۱. جهود المملكة العربية السعودية في الدعوة الى الله في الخارج، عبدالله بن صالح
۲. جهود علماء الدعوة السلفية في نجد في الرد على المخالفين، عبدالهادي بن عبداللطيف
۳. تاريخ الملك السعود، الوثيقه و الحقيقه، سلمان بن سعود
۴. پايان نامه شيوه‌های تبليغي وهابيت، مريم شيرين جاني
۵. الوسائل الدعويه في المسجد النبوي في العصر الحاضر، بركت بنت مضييف

عنوان درس به فارسی: روش مناظره با وهابیت		عنوان درس به انگلیسی: Debate method with Wahhabism	
نوع درس و واحد		تخصصی ■ نظری ■	
تعداد واحد:		۲	
تعداد ساعت:		۳۲	

نوع آموزش تکمیلی عملی (در صورت نیاز): سفر علمی □ آزمایشگاه □ سمینار □ کارگاه ■ موارد دیگر: .....

هدف کلی:

بررسی روشمند روش های مناظره با وهابیت

اهداف ویژه:

پ) مباحث یا سرفصل ها:

۱- روش جدال احسن	۵- تخریب شخصیت مخالف
۲- روش مغالطه و شیوه استفاده وهابیت از آن	۶- ادعای اجماع بی مدرک
۳- روش تضعیف خصم	۷- اتهامات واهی به خصم
۴- تقطیع سند و متن	۸- جعلی دانستن تاریخ مشهور و معتبر

ت) راهبردهای تدریس و یادگیری متناسب با محتوا و هدف:

ت) راهبردهای ارزشیابی (پیشنهادی):

فعالیت های کلاسی در طول نیم سال	... درصد
آزمون پایان نیم سال	... درصد

ج) ملزومات، تجهیزات و امکانات مورد نیاز برای ارائه:

چ) فهرست منابع پیشنهادی:

- ۱- گفتگوی بی ستیز، یحیی عصام العماد
- ۲- روش مناظره با وهابیت، سید مجتبی عصیری
- ۳- مناظرات آیت الله طیبسی از جمله: با علمای روسیه

